

Tre og tyve theser om bibelsk skabelsessyn

-ud fra et evangelisk- luthersk perspektiv

Ligesom vi i Danmark diskuterer, darwinisme – skabelsestro, således har Missionsprovinsen i Sverige også arbejdet med spørgsmålet. Og det er der foreløbigt kommet 23 theser ud af:

1. Det selvfølgelig udgangspunkt for en evangelisk-luthersk forståelse af skabelsesspørgsmålene er at holde fast ved det *bibelske* syn på naturen og skabelsen.

Dette indebærer blandt andet, at Gud er skaber og opretholder af alle ting.

- ▶ 1 Mos 1, 1; Es 44, 24; Joh 1, 3
- ▶ *Han taled, så skete det, han bød, så stod det der.* (Sl 33, 6-9)

2. Gud kan, når han vil, skabe af intet, men han kan også, når han vil sådan, anvende forekommende materie i sin nyskabelse.

At Gud kan skabe af intet antydes bl a af det hebraiske '*bará*' (fx 1 Mos 1, 1), som aldrig anvendes om menneskelig 'skaben', men kun om Guds handlen.

- ▶ ved skabelsen brugte han primært sit Ord og sin Ånd: Joh 1, 3; 1 Mos 1, 1; Sl 33, 6.
- ▶ ved skabelsen brugte han også materie (1 Mos 2, 7 + 21f; Joh 2, 9), men han var altså ikke afhængig af den.

3. Gud er derfor aldrig *tvunget* til at handle på en bestemt måde, men han er suveræn både i sit skabende og opretholdende værk.

- ▶ *For Gud er ingenting umuligt* Luk 1, 37.

4. Gud kan – afhængig af sin vilje – skabe momentant eller gennem langvarige processer.

Som den, der har skabt alt, inklusive det, som vi kalder naturlove, er Gud ikke bundet til at agere på en bestemt måde. I et kristent perspektiv kan vi ikke anvende deduktive argumenter og hævde: *Sådan må det være gået til*, eftersom Gud står over naturlovene. Det er jo ham, som har skabt dem!

- ▶ Sl 19, 5-7; 148, 6; Jer 31, 35

5. Når Gud skaber, kan det skabte have en tilsyneladende alder.

Hvis man ville hævde, at Gud i så fald 'narrer', er det et argument, som forudsætter, at han skulle følge vore 'spilleregler'. Desuden er det ganske hovmodigt for os mennesker at hævde, at vi kan begrunde, hvorfor Gud 'skal' agere på en vis måde og ikke på en anden.

- ▶ Vinen i Kana, som må være opfattet som vellagret (og dermed relativ gammel), havde altså en tilsyneladende alder, Joh 2, 9.
- ▶ Dette må også have været tilfældet for de første mennesker, Adam og Eva: I følge skildringen i 1 Mos 2, må begge have været (relativt) voksne ved skabelsen (2, 8; 2, 21f.).
- ▶ Selv stjernerne synes at have en tilsyneladende alder (1 Mos 1, 16).

6. Principielt set burde det være muligt og tænkeligt med både en langvarig udviklingsproces og en mere momentan skabelse.

Som mennesker kan vi ikke hævde, at Gud *bør* have ageret på en bestemt måde eller kræve, at han *må* gøre sådan eller sådan.

- ▶ *Skulle noget være for underfuldt for Gud ?* 1 Mos 18, 14a.

7. Det er vigtigt og relevant at forudsætningsløst stille spørgsmålet: På hvilken måde er universet og menneskeheden rent faktisk blevet til?

- ▶ Spørgsmålet er i sig selv altid relevant. Derimod kan vi ikke selvfølgelig forudsætte eller kræve, at den menneskelige fornuft skal kunne begribe alle dele af processen. Job 38, 4ff.
- ▶ Spørgsmålet om, hvordan skabelsen gik til, er altså vigtig både ud fra et *sandhedsperspektiv* og for at vi ret skal kunne *tolke de faktiske udsagn i de bibelske tekster*.

8. Det er vigtigt at notere, at Gud vælger at åbenbare visse sager for os, men andre er skjulte.

Vi kan altså ikke forvente os eller kræve, at Gud i sit Ord skal informere os om alle led i skabelsesprocessen. Der findes heller ikke nogle bibelsteder, som hævder dette. I virkeligheden understreger Bibelen ofte, at den er selektiv i sin fremstilling.

- ▶ fx når det drejer sig om Kristi gerning. Joh 20, 30ff.
- ▶ når det drejer sig om apostlenes forkyndelse. ApG 2, 40a
- ▶ rent generelt 5 Mos 29, 29 (*I dansk Bibel 29, 28. red.*)

9. Vi kan regne med, at det, som Gud har valgt at åbenbare, er korrekt.

Alt i Skriften er sandt uanset, hvilket emne, der behandles, men hovedformålet handler om menneskets frelse. Det er altså vigtigt at læse Bibelen med ret fokus. (Det er derfor, at man plejer at påpege, at Bibelen må læses på ret måde, altså først og fremmest i frelseshensigt, og ikke som en lærebog i fx geologi.) Den er altså ikke givet til os for at opfylde vor historiske, litterære eller naturvidenskabelige nysgerrighed.

- ▶ *HERRE, dit Ord er evigt, står fast i Himlen.* Sl 119, 89
- ▶ *... der er intet mørke i Ham.* 1 Joh 1, 5.

10. Som kristne kan vi forvente os, at den moderne naturvidenskab delvis (men kun delvis, ikke helt) kan bekræfte de oplysninger om Guds skabende virke, som vi møder i Bibelen.

Mange af de moderne naturvidenskabelige landvindinger kan på en forunderlig måde vidne om Guds majestæt og herligheden i hans skabelse, som de fremstilles i fx Sl 8, 2.

11. I og med, at den moderne naturvidenskab ikke bygger på et teistisk-kristent tankegang, men på en agnostisk, er det ikke overraskende, hvis den på visse punkter kan komme (eller synes at komme) i konflikt med et bibelsk skabelsessyn.

Bibelen skal behandles ud fra sin fordring på at være en åbenbaring fra Gud. Naturvidenskaben på sin side udgår dels fra erfaringer og observationer, dels fra teorier, som forklarer disse observerende fakta.

Når disse to synsmåder kommer eller synes at komme i konflikt med den bibelske fremstilling, må vor tro på Gud og hans Ord overordnes den menneskelige fornuft og traditionel videnskab. Historien vidner om, hvor bristfældig sidstnævnte er, ovenikøbet, når de fungerer på bedste måde

12. En vigtig forklaring til mange af disse tilsyneladende eller faktiske modsætninger turde ligge i selve det moderne videnskabsparadigme.

- ▶ Dels forudsætter de fleste moderne forskere aksiomatisk, at tilfældet og uhørt lange udviklingslinier (men ingen skaber, dvs Gud) har en afgørende indflydelse på naturens opbygning og udvikling.
- ▶ dels ser de helt bort fra Bibelens (og et stort antal gamle kulturers) vidnesbyrd om en gigantisk oversvømmelse. 1 Mos 6-8; Matt 24, 37ff.

13. Vi kristne må indse, at Gud har åbenbaret visse dele af sin handlen, men ikke alle.

- ▶ Til det, som han har åbenbaret, hører bl a, at han har skabt alting. Åb 4, 11; Hebr 11, 3
- ▶ Den nikænske trosbekendelse hævder derfor i polemik mod manikæer med flere (som mente, at der findes flere skabere), at Gud er ”skaber af Himmel og jord, af *alt* det synlige og usynlige”. Der findes altså ingenting, som Gud ikke har skabt.

14. Gennem lang tid har der hersket diskussion om betydningen af ordet 'dag' (i 1 Mos 1), om det står for *dag* i vor betydning af ordet eller for en lang tidsperiode. Rent principielt skulle ordet 'dag' kunne forstås på forskellig måde.

- ▶ 'Frelsens dag' handler jo fx ikke om en tidslængde på 24 timer (2Kor 6, 2). Som vi har bemærket ovenfor kan Gud i sin almægt have skabt på nøjagtig hvilken måde, han har villet.

Det kan bemærkes, at det siges i 1 Mos 1, at både landdyrene og det første menneske skabtes samtidigt på den 6. 'dag', mens andre dyr skabtes tidligere (1 Mos 1, 20ff og 24ff).

15. I den oprindelige skabelse var alting *godt*. Da mennesket skabtes, noteres det, at alting var *meget godt*.

- ▶ 1 Mos 1, 4ff og 31ff.

16. Ud fra et kristent perspektiv er det vigtigt at konstatere, at Adam altså er *skabt* og ikke *født* (altså det modsatte af, hvad vi bekender om Jesus, vor Frelser, i Den nikænske trosbekendelse).

- ▶ Adam havde altså ingen forældre. 1 Mos 2, 7; jfr Luk 3, 38; ApG 17, 26.

17. På en lignende måde er den første kvinde, Eva, *skabt* af mandens side og *ikke født*. Heller ikke Eva havde nogen forældre.

- ▶ Medens Adam skabtes af 'jord' (hebr. *adamá*), Eva altså af 'kød'; 1 Mos 2, 21-23; jfr 1 Tim 2, 13.

18. Eftersom alt skabt var godt, da Gud frambragte det, er det onde i verden fremkommet gennem et historisk syndefald, som involverede de første mennesker.

- ▶ 1 Tim 2, 13; 1 Kor 15, 22;
- ▶ Rom 5, 12ff; 1 Kor 11, 8f og 12.

19. Dette fald er siden kommet til at præge hele skabelsen, som dog en gang vil blive genoprettet.

- ▶ Rom 8, 20ff; Es 11, 6ff

20. Synden hører altså ikke med til menneskets oprindelige væsen (*substans*, latin).

- ▶ Dette betyder, at vor Frelser, Jesus Kristus, kunne være sandt menneske, selvom han ikke var en synder, hvilket alle andre mennesker er og har været.

21. Af flere grunde – Guds uudgrundelige majestæt, vore menneskelige begrænsninger, men også det faktum, at Gud har valgt at åbenbare visse fakta, men ikke alle – skal vi ikke forvente os at kunne have eller få en fuldstændig og detaljeret forståelse hverken af skabelsen eller syndefaldet.

Derimod har vi fået tilstrækkelig kundskab til at kunne orientere os i vor omverden og få et overblik over de store sammenhænge i vor verden.

- ▶ *Nu erkender jeg stykkevis.* 1 Kor 13,12
- ▶ 5 Mos 29,29; Matt 13,28a.

22. Som mennesker er vi ikke kaldede til at 'mestre Gud'. I stedet har vi kristne desto større anledning til at prise ham for hans vidunderlige skaberværk, og fordi han er den, som opholder os.

- ▶ Job 39,35; 42,3b; Es 45,9; Rom 9,20; Sl 8,4f; 148; 149,2; 150.

23. Derfor bekender vi kristne med Luther i Den lille Katekismus:

"Jeg tror, at Gud har skabt mig og alle andre skabninger; at han har givet mig legeme og sjæl, øjne, øren og alle lemmer, fornuft og alle sanser og endnu opholder alt dette; at han giver klæder og sko, mad og drikke, hus og hjem, hustru og børn, marker, kvæg og alt, hvad jeg ejer; at han rigeligt og dagligt sørger for alt, hvad jeg behøver til næring for dette legeme og liv, skærmer mig mod al fare og vogter og bevarer mig for alt ondt; og alt dette gør han af lutter guddommelig godhed og barmhjertighed uden nogen fortjeneste og værdighed hos mig. For alt dette skylder jeg at takke og prise ham og tjene ham og være ham lydige.

Det er vist og sandt."

+ Arne Olsson
Missionsbiskop

+Lars Artman
bitr. Biskop

+Göran Beijer
bitr. Biskop

Bengt Birgersson
Provinssekretær